

Οι Παρακλήσεις στην Παναγία και η παράκληση της Παναγίας

/ [Γνώμες](#)

Οι Παρακλητικοί Κανόνες στην Υπεραγία Θεοτόκο είναι από τις πιο λαοφιλείς Ακολουθίες της ορθοδόξου λειτουργικής ζωής. Όχι μόνον τον Αύγουστο, που είναι ο μήνας της Παναγίας, αλλά και όλο τον υπόλοιπο χρόνο σε Εκείνην καταφεύγομε και πάνω της εναποθέτομε «την πάσαν ελπίδα» μας. Εκείνη, η γλυκιά μας Παναγιά, είναι η μεσιτεύουσα υπέρ ημών στον Υιό της και Θεό μας.

- της Σοφίας Μπεκρή

Αξίζει, πάντως, να επισημάνωμε ότι στα υπέροχα αυτά ποιήματα, που ψάλλομε προς τιμήν της και για ενίσχυσή μας, τα τροπάρια όλων των Ωδών ακολουθούν

κάποια συγκεκριμένη σειρά. Έτσι το α' τροπάριο όλων των Ωδών του Μικρού Παρακλητικού Κανόνος περιέχει παράκληση στην Παναγία για γενική βοήθεια, το β' παράκληση για σωτηρία από πάθη και πειρασμούς, το γ' για λύτρωση από τα εξωτερικά δεινά και το δ' για σωτηρία από ασθένειες.

Για παράδειγμα το α' τροπάριο της α' Ωδής του Μικρού Παρακλητικού Κανόνος ξεκινάει ως εξής: «Πολλοίς συνεχόμενος πειρασμοίς προ σε καταφεύγω σωτηρίαν επιζητών...», το β' τροπάριο συνεχίζει «παθών με ταράττουσι προσβολαί...», στο γ' τροπάριο ο ποιητής κάνει θερμή παράκληση στην Παναγία να τον λυτρώσει από τα δεινά («δυσωπώ, Παρθένε, λυτρωθῆναι με των δεινών») και στο δ' τροπάριο ζητάει βοήθεια για τις ψυχικές και σωματικές ασθένειες («νοσούντα το σώμα και την ψυχήν επισκοπής θείας και προνοίας της παρά σου αξιώσον»). Η ίδια περίπου σειρά παρατηρείται και στα αντίστοιχα τροπάρια των υπολοίπων Ωδών.

Όσον αφορά τον Μεγάλο Παρακλητικό Κανόνα, στο α' τροπάριο κάθε Ωδής ο ποιητής παρουσιάζει στην Παναγία την δεινή κατάσταση στην οποία βρίσκεται και την παρακαλεί για βοήθεια, στο β' τροπάριο αναφέρει ότι η Παναγία τον βοήθησε στο παρελθόν, στο γ' τροπάριο εκφράζει την πεποίθησή του ότι η Παναγία θα τον βοηθήσει και αυτήν την φορά, και στο δ' τροπάριο διατυπώνει εκ των προτέρων τις ευχαριστίες του για την προσφορά της.

Ενδεικτικά αναφέρομε και πάλι τα τροπάρια της α' Ωδής του Μεγάλου Παρακλητικού Κανόνος: στο α' τροπάριο ο ποιητής αναφέρει ότι πρόξενoi θλίψεων τον ταλαιπωρούν («των λυπηρών επαγωγαί χειμάζουσιν την ταπεινήν μου ψυχήν ...»), στο β' τροπάριο αναφέρει την λύτρωσή του στο παρελθόν «εξ αμετρήτων αναγκών και θλίψεων», στο γ' τροπάριο δηλώνει την εμπιστοσύνη του στην «κραταιά αντίληψη» (ισχυρή βοήθεια) της Παναγίας, και στο δ' την ευχαριστεί προκαταβολικά: «ου σιωπήσω του βοάν τρανώτατα τα μεγαλεία τα σα. Ει μη γαρ συ προΐστασο πρεσβεύουσα, τις εμέ ερρύσατο εκ τοσούτων κινδύνων;»

Θα παρατηρήσαμε κιόλας από τα μικρά αυτά παραδείγματα ότι ο μεν Μικρός Παρακλητικός Κανόνας είναι πιο απλός και κατανοητός, και κάποιος μπορεί να τον αποστηθίσει εύκολα, ο δε Μεγάλος Παρακλητικός Κανόνας είναι πιο πλούσιος σε λεξιλόγιο και σε εικόνες και πιο σύνθετος σε νοήματα και απαιτεί κάποια μεγαλύτερη προσέγγιση.

Αυτό που χρειάζεται, πάντως, να κάνη ο καθένας μας είναι να μελετά αυτούς τους υπέροχους θησαυρούς της λειτουργικής μας γλώσσας, όσο μπορεί, από το πρωτότυπο, με εισαγωγή και ερμηνευτικό λεξιλόγιο, ώστε να εμβαθύνει περισσότερο στο περιεχόμενό των.

Έτσι, η εξάσκησή του αυτή θα ανεβάση το γλωσσικό του επίπεδο και σταδιακά θα τον διευκολύνει να μυηθεί με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις Ακολουθίες της λειτουργικής ζωής της Εκκλησίας μας. Αντιλαμβανόμαστε, ασφαλώς, όλοι μας πόσο μεγάλο θα είναι στην περίπτωση αυτήν το όφελος όχι μόνον για τα επιμέρους πρόσωπα αλλά και για το σύνολο των πιστών.

Πέρα, όμως, από τις Παρακλήσεις που κάνουμε οι ίδιοι στην Παναγία, για να μας βοηθήσει, χρειάζεται να ακούσουμε και την παράκληση που κάνει η Παναγία σε μας. Αλήθεια, τι ζητάει από εμάς η Παναγία;

Για να αντιληφθούμε την παράκλησή της, αρκεί να θυμηθούμε την προτροπή που κάνει στους προσκεκλημένους στον γάμο της Κανά. Η Παναγία, που επεσήμανε το πρόβλημα με την έλλειψη του οίνου, δείχνοντας εμπιστοσύνη ότι ο Υιός της θα το επιλύσει εγκαίρως και προς το συμφέρον όλων, τους είπε χαρακτηριστικά: «ο τι αν λέγη υμίν ποιήσατε» (Ιω. β' 5).

Πράγματι, ο Κύριος ζήτησε να γεμίσουν τις υδρίες με νερό και μετά Εκείνος έκανε αυτό που δεν μπορούσαν να κάνουν οι ίδιοι, την μετατροπή του ύδατος σε οίνο.

Ο Κύριος, σημειωτέον, πάντοτε, και μάλιστα πριν από κάθε θαύμα, ζητάει από τον άνθρωπο να κάνει ο τι μπορεί ο ίδιος. Μόνον εφ' όσον ο άνθρωπος κάνει ο τι του αντιστοιχεί, ο Κύριος προχωράει στην θαυματουργία (π.χ. αποκύλιση λίθου από το μνημείο – ανάσταση Λαζάρου, εφοδιασμός με τους υπάρχοντες άρτους και ιχθύς – χορτασμός των πεντάκις χιλίων). Και όταν ο άνθρωπος δεν μπορεί να κάνει κάτι εντελώς πρακτικό, ο Κύριος του ζητάει κάτι ακόμη πιο ασφαλές, την πίστη του: «Πιστεύεις ότι δύναμαι τούτο ποιήσαι;» (Ματθ., θ' 28). Η συγκατάθεση του ανθρώπου είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ενέργεια τού Κυρίου, ο οποίος θέλει μεν την σωτηρία του, αλλά δεν παραβιάζει την ελεύθερη βούληση του δημιουργήματός Του.

Ας εξετάσουμε, επομένως, προσεκτικά και εμείς: Μήπως, ενώ παρακαλάμε την Παναγία να μας βοηθήσει στις δυσκολίες του βίου μας, εν τούτοις δεν κάνουμε ο τι η Παναγία μας συμβουλεύει; Στο κάτω κάτω η προτροπή της αφορά στην δική μας σωτηρία.

Η διαχρονική παράκληση της Παναγίας μας «ο τι αν λέγη υμίν ποιήσατε» ισοδυναμεί με άρνηση εκ μέρους μας της ασέβειας και των κοσμικών επιθυμιών, «ίνα σωφρόνως και δικαίως και ευσεβώς ζήσωμεν εν τω νυν αιώνι» (Τιτ., β', 12), για να εύρωμε χάρη και έλεος από τον Υιό της και Σωτήρα μας εις τον μέλλοντα αιώνα! Γένοιτο!